

شیوه نامه طرح کیان (کارمند یاری)

مقدمه

یکی از ماموریت های اصلی معاونت پیشگیری و درمان اعتیاد توسعه برنامه های پیشگیری از اعتیاد در سازمان و محیط های کار است. اجرای یک برنامه جامع پیشگیری از اعتیاد در محیط کار می تواند علاوه بر افزایش نشاط شغلی باعث ارتقای بهره وری سازمانی گردد. مصرف مواد اعتیاد آور توسط کارکنان می تواند مشکلات و اثرات جدی بر روی سلامت و زندگی کارکنان، محیط کار و جامعه داشته باشد.

معرفی برنامه کارمند یاری : (EAP) Employee Assistance Programs

در بسیاری از محیط های کاری دنیا برنامه هایی وجود دارند که، به کارمندان و اعضای خانواده شان در خصوص پیشگیری و درمان آسیب های عمده جسمی، روانی، مشکلات خانواده و سایر مسائل دیگری که بر نحوه انجام عملکرد کارکنان اثر منفی دارد، مانند استرس شغلی، افسردگی، مهارت های ارتباطی و... کمک می کنند. این برنامه ها از ابتدا با هدف پیشگیری از اعتیاد در کارکنان شکل گرفت و بعدها به سایر جنبه های سلامت روانی و اجتماعی کارکنان پرداخت.

اهداف اجرای برنامه کارمند یاری

- ✓ ارتقا سطح سلامت روان کارکنان، خانواده ها و اجتماع پیرامون آنان
- ✓ پیشگیری از بروز و شیوع اعتیاد در محل کار
- ✓ افزایش مهارت های ارتباط موثر در کارکنان
- ✓ آگاه سازی درباره مصرف مواد و پیامدهای مصرف آن برای کارکنان (در قالب کارگاه آموزشی و انتشار محصولات فرهنگی)
- ✓ فراهم نمودن امکان دسترسی به خدمات حمایت از درمان برای کارکنان، مدیران و خانواده های آنان

مخاطبان برنامه کارمند یاری :

مخاطبان این برنامه در وهله نخست همه کارکنان سازمان ها هستند چرا که تاکید این برنامه بر پیشگیری اولیه است ولی در درجه دوم، مخاطبان عمده این برنامه، کارکنان متعددی هستند که می توانند درگیر مسائلی مانند اعتیاد، استرس یا افسردگی و یا حتی مشکلات شخصی مانند ازدواج و طلاق و... باشند.

متخصصین کارمند یاری، با تشویق کارمندان برای درخواست کمک، در موارد بروز مشکل وظیفه دارند کارمندی را که با مواد اعتیادآور درگیری پیدا کرده اند، پیش از آنکه مشکلاتشان در کار تجلی پیدا کند، شناسائی نمایند. بعلاوه، برنامه های کارمند یاری به متخصصان خود، شیوه تعامل با کارمندان دچار مشکل را آموزش می دهد

در واقع سازمانهایی که برنامه های کارمند یاری را به عنوان بخشی از برنامه محیط کار عاری از مواد اعتیاد آور دارند، یک روش پیشگیری و درمانی را در مورد ارتقای سلامت روان و مشکلات ناشی از مواد اعتیاد آور اتخاذ کرده اند. در نتیجه کارمندان تشویق به تقاضای کمک می شوند، و به کسانی که بعنوان مصرف کننده مواد اعتیادآور شناخته می شوند، در وهله نخست پیشنهاد شرکت در برنامه های درمانی داده می شود. و تمام این موارد در خط مشی تهیه شده اختصاصی برای هر سازمان باید ذکر گردد چرا که نحوه حمایت هر سازمان از این برنامه با سازمان دیگر بر اساس اعتبارات تخصصی متفاوت خواهد بود.

با توجه زود هنگام به مشکلات شخصی کارکنان ، برنامه های کارمند یاری می توانند مانع از شروع مصرف مواد اعتیاد آور در کارکنانی شود که در تلاش نادرست برای کاهش فشار و استرس شغلی و یا هر مشکل مرتبط دیگر می باشند چرا که در بسیاری از موارد مشکلاتی مانند استرس شغلی و یا افسردگی خود زمینه اعتیاد را فراهم می کند که با تشخیص این عوامل می توان از بروز اعتیاد پیشگیری کرد .

ضمن این که این برنامه می تواند به تشخیص کامل و ارجاع کارمندانی که مشکل اعتیاد هم دارند، در مناسب ترین سطح ممکن کمک نماید.

شرایط انتخاب محیط کار

1-دارا بودن حداقل 50 نفر پرسنل در محیط کار

2-علاقمندی محیط کار منتخب به اجرای برنامه وتعهد به همکاری کامل با معاونت پیشگیری بهزیستی استان

یک برنامه کارمند یاری چه خدماتی ارائه می کند؟

برنامه های کارمند یاری خدماتی را برای مشتریان گوناگون در محیط های کاری ارائه می نماید. برنامه های کارمند یاری خدمات متمایز و مکملی برای هر گروه از مخاطبان، مدیران یا سازمانهای کاری، سرپرستان یا کارمندان ارائه می نماید .

خدمات سازمانی شامل :

- کمک در گسترش سیاست پیشگیری و درمان اعتیاد و فرهنگ پیشگیری از مواد اعتیاد آور در محیط کار
  - ارائه اطلاعات کلی و منابع ارجاع جهت حل مشکلات اعتیاد
  - مداخله در بحران های شغلی ناشی از مصرف مواد .
  - فراهم کردن امکانات لازم جهت دسترسی آسان به کمک رسانی به کارکنان و تشخیص بموقع مشکلاتشان.
  - برگزاری جلسات آموزشی و کارگاهی.
- علاوه بر مشاوره در مشکلات ناشی از مصرف مواد اعتیاد آور ، بیشتر برنامه های کارمند یاری در موارد زیر نیز یاری می رسانند :

- مشکلات زناشویی یا ارتباطات بین فردی
- فشارهای کاری.(استرس و فرسودگی شغلی)
- موارد مراقبتی از فرزند (مهارت فرزند پروری)
- تحمل مصائب.
- مشکلات مالی
- موارد قانونی
- موارد مراقبت از افراد سالخورده

عناوین آموزشی

- آشنایی با کلیات اعتیاد ومفاهیم پیشگیری 60دقیقه
- معرفی مهارت های زندگی موثر در پیشگیری از اعتیاد 90دقیقه
- آشنایی با انواع مواداعتیاد آور 120دقیقه
- آشنایی با با ورهای غلط اعتیاد 60دقیقه

-آشنایی با اصول کلی درمان اعتیاد و معرفی الگوهای درمان اعتیاد 30 دقیقه

*در صورت تمایل کارفرما با شرط آگاهی قبلی پرسنل پس از اجرای برنامه آموزشی مربوطه، تست تصادفی تشخیصی اعتیاد نیز با پرداخت هزینه های شیوع شناسی آن، کیت های اعتیاد و ارزیابی نتایج توسط کارفرما ی محیط کار مربوطه نیز انجام می گردد./